

УДК 629.113

Лебідь Г.О.<sup>1</sup>, Похиленко А.І.<sup>2</sup>

<sup>1</sup> старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

<sup>2</sup> студ. гр. Т-319 НУ «Запорізька політехніка»

## **МЕТОДИ ВИБОРУ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ НА МІСЬКИХ МАРШРУТАХ**

Завдання організації пасажирських перевезень в містах мають важливе значення для нормального функціонування всіх галузей міського господарства, задоволення потреб населення в пересуваннях до місць праці та навчання та ін. Це має як економічне, так і соціальне значення для суспільства [1].

При виборі автотранспортних засобів, які доцільно використовувати при існуючому пасажиропотоці, необхідно враховувати техніко-експлуатаційні та економічні показники, а також спиратися на напруженість пасажиропотоку на маршруті та нерівномірність його розподілення за годинами доби.

При виборі марки автобуса та його місткості існує дві точки зору [1]:

- точка зору пасажирів, для яких зручно, щоб було якомога більше автобусів малої місткості, які рухаються з невеликим інтервалом, що скорочує час на очікування;
- точка зору автотранспортного підприємства, для якого вигіднішими з економічної точки зору є автобуси великої місткості, що значно скорочує їх кількість та збільшує інтервал руху.

Для вибору оптимальної кількості транспортних засобів слід враховувати групу наступних факторів:

економічні (витрати на ремонт та технічне обслуговування, капітальні вкладення, поточні витрати, а також витрати часу пасажирями при очікуванні поїздки);

соціальні (комфортабельність транспортних засобів, наявність кваліфікованого водійського персоналу);

технічні (конструкція та технічна характеристика автобусів, дорожні умови, пропускна спроможність автодоріг та місткість зупиночних пунктів);

експлуатаційні (існуючий пасажиропотік, максимально допустимий інтервал руху);

нормативні (максимально допустима місткість автобуса, дотримання вимог щодо безпеки руху та перевезення пасажирів, екологічні вимоги);

архітектурно-планувальні;

санітарно-гігієнічні;

місцеві умови.

Таким чином, для того, щоб правильно вибрати транспортний засіб для здійснення перевезень по маршрутах міста, необхідно врахувати тільки суспільні інтереси. Для правильного вирішення цього завдання найбільш доцільною є технічна група методів, при яких враховуються як інтереси транспортних організацій, так і інтереси пасажирів.

Для цього були проведені заходи щодо обстеження пасажиропотоків по маршрутах міста, на яких необхідно удосконалити процес перевезення пасажирів (визначити потрібну кількість автобусів та встановити оптимальні інтервали руху як у години «пік», так і у звичайні години роботи).

Для цього був застосований візуальний метод обстеження пасажиропотоку, який дозволяє за бальною системою визначити наповнення салону автобуса: 1 бал – коли в салоні автобуса є вільні місця для проїзду сидячи; 2 бали – всі місця для проїзду сидячи зайняті; 3 бали – зайняті всі сидячі місця і пасажирів стоять вільно в проходах і накопичувальних майданчиках; 4 бали – номінальна місткість використана повністю; 5 балів – автобус переповнений, і частина пасажирів залишається на зупинці [1;2].

Даний метод дає можливість проаналізувати наскільки існуючі транспортні засоби за кількістю та місткістю відповідають існуючому пасажиропотоку, надає інформацію про регулярність руху автобусів, дозволяє за необхідністю змінити графік руху транспортних засобів, оптимізувати їх кількість, зменшити перевантаження на маршрутах.

Таким чином, наявність достовірних даних про пасажиропотік дозволяє раціонально організовувати роботу автомобільних транспортних засобів на лінії, координуючи її з графіком руху інших видів транспорту, проводити повну або часткову зміну маршрутної мережі, розробляти нові маршрути руху, вибирати тип рухомого складу і визначати необхідну пасажиромісткість.

## **СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

Вакуленко К. Є. Управління міським пасажирським транспортом : навч. посібник / К. Є. Вакуленко, К. В. Доля ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 257 с.

Маруніч В.С., Шморгун Л.Г. та інш. Організація та управління пасажирськими перевезеннями / В.С. Маруніч, Л.Г. Шморгун – К: Міленіум, 2017. – 528с.